

Östgötautmaningen – Fossilfria transporter i offentlig verksamhet

Östgötautmaningen syftar till att stötta deltagande kommuner i omställningen till en fossilfri fordonsflotta 2030. Detta gör vi genom ett arbete som omfattar 5 moduler:

MÅL

Den första modulen handlar om att alla kommuner ska ha antagit ett mål om att bli fossilfria i egna och upphandlade transporter senast 2030.

Resultat: Den 22 november 2018 antog 10 av länets kommuner Fossilfritt Sveriges transportutmaning om att senast år 2030 endast utföra och köpa fossilfria inrikestransporter. Finspång och Norrköping hade sedan tidigare antagit denna utmaning.

STRATEGI

Denna modul handlar om att utveckla kommunspecifika strategier för omställningen till en fossilfri fordonsflotta. För att göra detta behövde vi först inventera nuläget i respektive kommun vilket gjordes via flertalet möten på plats i kommunerna tillsammans med dess olika förvaltningar. Varje år samlar projektet även in fordonsstatistik från Transportstyrelsen samt drivmedelsstatistik direkt ifrån kommunernas respektive drivmedelsleverantörer. Baserat på nulägesanalysen och diskussionerna i respektive kommun har projektet i samråd med respektive kommun utvecklat en strategi för omställningen till fossilfri fordonsflotta. I strategierna framgår hur respektive organisation ser ut, vilka utmaningar som finns samt vilka aktiviteter som ska prioriteras för omställningen under projektperioden.

Resultat: [Nulägesanalys för 2017](#). Kommunspecifika strategier för omställningen till fossilfri fordonsflotta.

POLICY

Den andra modulen handlar om att få på plats policy, riktlinjer och rutiner för fordonshantering för att skapa förutsättningar för att styra mot en fossilfri fordonsflotta. Här var det flera av de mer aktivt deltagande kommunerna som inte hade/har den här typen av styrdokument på plats. För att stödja kommunerna i att utveckla och besluta om sådana dokument har projektet tagit fram mallar för hur sådana styrdokument kan utformas samt vad de kan innehålla, vi erbjuder granskning av dokument som tjänstemän inom kommunerna arbetat fram, vi har deltagit i ledningsgrupper samt kommunstyrelsemöten för att förankra betydelsen av den här typen av dokument. Då flera

kommuner i länet nu samtidigt arbetar med att utveckla och/eller uppdatera styrdokument som policys och riktlinjer för fordonshantering har vi skapat ett nätverk för erfarenhetsutbyte mellan dessa kommuner.

Resultat: Mjölby kommun har tagit fram och beslutat om policy för fordon och transporter med stöd från projektet. Ödeshög, Finspång, Åtvidaberg, Kinda, Motala, Mjölby och Ydre har pågående processer med att ta fram/uppdatera riktlinjer för fordonshantering.

TILLGÄNGLIGGÖRA

Detta är en bred modul som innehåller flera olika insatser för att förenkla omställningen till en fossilfri fordonsflotta. Exempel på aktiviteter som vi hittills arbetat med inom projektet är:

- Testperioder med digitala körjournaler (ca 6 månader) för att stimulera till bättre uppföljning och kontroll över den egna fordonsflottan. Aktiviteten genomförs tillsammans med Deviaq som under samt efter testperioderna genomför analyser av kommunernas fordonsflottor avseende körsträckor, drivmedelsförbrukning etc för att ge rekommendationer kring om det finns potential att effektivisera fordonsflottan genom omflyttning eller avveckling av fordon. En viktig del i analysen kommer även att handla om var det finns potential för elbilar i de kommunala verksamheterna utifrån körsträckor och körmönster etc. De fullständiga analyserna kommer att presenteras för kommunerna i oktober 2019.
- Roadshow och testperioder med elbilar. Denna aktivitet genomförs under september-november 2019. Här har vi haft dialoger med ett antal bilhandlare som följer med ut till kommunerna med sina bilar. Under den första dagen på testperioden har vi information om elbilar och möjlighet att testköra elbilar för samtliga intresserade tjänstemän i kommunen. Sedan lämnas bilarna i kommunen som under en vecka får använda dem för att testköra i olika verksamheter. Målet är att detta ska resultera i att minska hindren för att köpa in elbilar till kommunernas olika verksamheter.
- Tillgängliggöra etanolbilar. Tillsammans med Agroetanol planeras en insats att genom dialogmöten tillsammans med biltillverkare försöka stimulera till att få ut etanol-laddhybrider på marknaden. Insatsen bygger även på att det finns ett antal kommuner i Östergötland som har intresse och möjlighet att vara föregångare för att testköra etanol-laddhybrider i sina verksamheter.
- Tillgängliggörande av förnybara drivmedel. Hittills har denna aktivitet främst handlat om att tillgängliggöra HVO100 i kommunerna. Detta görs dels genom dialoger med drivmedelsbolag (särskilt Qstar som är aktuell för många mindre kommuner) samt Energifabriken. I första hand prioriteras att försöka införa HVO100 på publika tankstationer i kommunerna, i de fall så inte är möjligt är det interna tankstationer med HVO som blir aktuellt. I samband med resultatet från de digitala körjournalerna kommer analys göras över var i kommunen det vore lämpligt med laddplatser för elbilar. De kommuner som vill sätta upp laddplatser kommer att erbjudas hjälp med ansökan om stöd från Klimatklivet.

Resultat: Boxholm har under projektets gång installerat en intern tankstation för HVO och Mjölby är inne i en sådan process. I Ydre, Vadstena och Ödeshög (samt eventuellt Valdemarsvik) kommer Qstar att införa HVO100 på en av sina tankstationer.

BETEENDE

Denna modul handlar om informationsinsatser och beteendepåverkande åtgärder gentemot kommunens anställda för att främja och underlätta för omställning. En viktig del i detta arbete är de

möten och dialoger som vi haft tillsammans med tjänstemän i olika förvaltningar men även i kommunledningsgrupper och kommunstyrelse. Inom projektet planeras även två kampanjer:

- TANKA FÖRNYBART - Hösten 2019. Informationskampanj för att stimulera till att tanka förnybart. Inom projektet tar vi fram informationsmaterial, instruktionsfilm - tanka biogas, informationsfilm om förnybara drivmedel, genomför tävlingar mm.
- HÅLLBART RESANDE – Våren 2020. Syfte att öka andelen resande med kollektivtrafik och cykel.

ERFARENHETSUTBYTE

I projektet finns även en del som handlar om kompetenshöjning och erfarenhetsutbyte där vi årligen arrangerar 2 nätverksträffar med olika teman. Teman bestäms efter de behov som finns i kommunerna och som uppmärksammas under projektets gång. Genomförda träffar:

- 2018-01-18 Upphandling Fossilfria fordon och transporter med bl.a. BioDriv Öst
- 2018-11-22 Transportutmaningen 2030 – Fossilfritt Sverige med bl.a. Svante Axelsson
- 2019-05-06 Fossilfri och centraliserad fordonsflotta med bl.a. Trivector

KOMMUNIKATION

Projektets aktiviteter och resultat kan följas på projekthemsidan:

<https://www.energi-kontoretostergotland.se/projekt/arena-hallbara-transporter-ostgotautmaningen/>

Samt på projektets Facebooksida: <https://www.facebook.com/ostgotautmaningen/>

PROJEKTETS UPPLÄGG

Projektet är upplagt på ett sådant sätt att aktiviteter bestäms utifrån de behov som uppmärksammas ute i kommunerna. Mycket i projektet handlar om individuellt stöd till respektive kommun utifrån behov. Samtliga kommuner erbjuds att delta på aktiviteterna som arrangeras av projektet men kommunerna väljer själva vilka aktiviteter de vill prioritera att delta på.